

# TĖVIŠKĖS AIDAI



Nr 9 (2189) 2000 m. kovo mėn. 7 d.

Eina 45-tus metus

Melbourne

## PRANAŠUMAI IR NELYGYBĖS

Bene skaudžiausiai žmogų žeidžia nelygybė. Vaikystėje, jaunystėje ir vėliau šios strėlės negailėstingai smigo, žalojo, dažnai palikdamos ilgai negyjančias žaizdas. Jau nuo vaikystės kartu atsiradęs aitrus pranašumo ir galios ilgesys nedavė ir neduoda ramybės, paveikdamas mūsų planus ir gyvenimą. Į kodėlčiuko *kodėl* lengva atsakyti. Bet kodėlčiukai užauga ir pamato, kad būties, pasaulio ir netgi savo gyvenimo problemas apniptol ne visos išsprendžiamos. Neatsakytieji klausimai, kažkokiais klodais nusėsdami sieloje, palaiptiui atima savaiminį vaikystės džiaugsmą bei nerūpestingumą.

Jei krikščioniškoji pasaulėžiūra, teisingai aiškinanti gyvenimo realijas, žmogui brestų greičiau nei jo kūnas, to tikrai nebūtų.

Betgi nelygybė dažnai prasideda nuo gimimo. Vienas ateina į pasaulį pagal paskutinį technikos žodį įrengtoje klinikoje, kitas verkia ir verks, nes jam trūksta ne tik pieno, fizinės ir dvasinės šilumos, tėvo ir namų ir tiek daug ko, kad jau nuo tada padaro jo gyvenimą be ateities.

Nelygybė arba kitų pranašumai matomi kiekviename žmogaus gyvenimo tarpsnyje, kiekvienoje žemės vietoje, praėjusiuose laikuose ir bus būsimojuose. Kokios reikia galios, kiek geravališkumo, kad bent stokojančius būtų galima

Algirdas PALIOKAS SJ

pasotinti jau nekalbant apie lygybę. Žmonija bandė tai daryti ne kartą. Prisiminkime Paryžiaus komunos laikus ir mūsų amžiaus ateistinių materializmą. Aišku, idėjos, valdžios ir sistemos neišsprendė šito, nors ėjo po laisvės, lygybės ir brolybės vėliava. Supuvo ir griuvo visa, kas buvo statoma be Dievo. O kad iš to pasimokytų bent jau ateinančios kartos!

Ką Dievas sako apie tai? Prisimename Evangelijos vietą apie turtuolį, kuris ištaigingai gyvendamas kasdien puotaudavo; ir vargšą Lozorį, kuriam būdavo labai gerai, jei tekdavo trupiniai nuo puotos stalo. Pirmojo gyvenimas bėgo galios, sveikatos ir turto saulėtoje dienoje. Antrojo - ligos, vargo ir alkanumo naktyje. Visą visą gyvenimą taip ir nė kiek kitaip. Dažnai žmogus, kaip ir tas turtuolis, jaučia pranašumą prieš kitus. Jam reikia vis daugiau to, ką turi, ir to, ko dar neturi. Ar būna riba? Ne visada. Pranašumai ir ypač kai jų daug, kai jie dideli - pavojingi.

Stebėkime laimės liniją, brėžiamą begalinio ilgumo laiko juostoje. Visas Lozorius pilnas vargo gyvenimas, jo pradžia ir pabaiga tik taškelis, tik vertikaliai krintanti žemyn žemės gyvenimo linija ir kita: iš vargo ir kančios vietos lygiagrečia linija šaunanti aukštyn į dangaus laimės pilnatvę.

Ir toliau, tame laimės lygmenyje, amžinai horizontaliai besitęsianti. Turtuolio laiko juostoje vertikali žemiško gyvenimo linija aukštyn, po mirties žemyn, žemiau už Lozoriaus nukrentanti ir horizontaliai, bedugnės lygmenyje į amžinybę įeinanti ir amžinai nebeišskylanti. Žemės gyvenimo tik taškas, tik plonytė vertikali linija prieš amžinybės šviesmečiais ar parsekais matuojamą ir neišmatuojamą horizontaliąją laimės ar nelaimės lygmens liniją. Taškas ir begalybė! Žemės gyvenimas ir amžinybė! Ar tai galima palyginti?

Kristus - ne raudonarmietis! Jis nesikėsina į turtuolio turtą. Aiški Jo užuojauta vargšui ir nerimas dėl turtuolio. Dėmesio! Žemiški pranašumai jam kelia susirūpinimą ir nerimą. Pranašumo akimirka ir toliau kančios bei neviltes amžinybė. Žmonės mato vienai, Dievas kitaip. Kol esame kūne, mūsų regėjimas klaidingas. Mes visi galime suklysti kartu su tuo turtuoliu, siekdami pranašumo įvairiausiuose dalykuose. Tikrai visi šie laimėjimai akimirka, po kurios mirazai dingsta, ir lieka vien kančios begalybė.

Kaip Dievas sprendžia nelygybės problemą? Labai paprastai. Jis iškelia vieną ypatingą pranašumą, virstantį amžina žmogaus didybe Jo karalystėje. Mūsų santykis su ko nors stokojančiais pagimdo arba

## Tau lenkiasi gimtas miestas

Lacrima

Senasis Vilnius, miestas Gedimino,  
Dar neužmiršo protėvių garsų.  
Visi jį garsino, dabino, gynė,  
Bėgi Kazimieras - virš jų visų!

Karaliaus purpuro, garbės vainiko  
Kazimieras netroško niekad.  
Jie amžinybėj neverti skatiko,  
Vargu ar sielai beatnėš naudos...

Kitaip tėvynę gerbęs ir mylėjęs,  
Ktokia šlova Lietuvai pelnys.  
Neužpusytis jo pėdsakų joks vėjas,  
Nelies jo vardo užmaršties vilnis.

Šventajam lenkias Vilnius  
numylėtas,  
Jo aureolės spindulių užlietas...

pasmerkimą, arba karalystės paveldėjimą: "Ateikite mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite nuo pasaulio sukūrimo jums paruoštą karalystę! Nes aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte" (Mt 25, 34-35). Ir viskas už žemės akimirka!

Yra Dievas ir Jo reikalai. Yra Bažnyčia ir jos reikalai, yra tauta ir jos reikalai, yra artimas ir jo reikalai. Anas turtuolis žiūrėdamas nematė, girdėdamas negirdėjo. Mes matome minėtus reikalus, jaučiame dvasinį, moralinį ir materialinį skurdą, išgirstame pranašų balsus... Kaip viską žemėje galima patobulinti, taip lygiai ir santykis su didžios svarbos dalykais ir su stokojančiais. Ir tepadeda mums visiems gerasis Dievas!

"L.L."

## IŠ BAŽNYČIOS ŽINYNO

Naujame, 2000-ųjų metų Annuario Pontificio pateikiama informacija atspindi padėtį 1999 metų sausio 31 dieną. Apie vėliau, po žinyno išleidimo, įvykstančius pasikeitimus Centrinis Bažnyčios statistikos biuras informuoja periodiškai leidžiamose žinyno papildymų brošiūrose.

1999 metais Šv. Sostas užmezgė diplomatinis santykius su dviem valstybėmis - Cooko salomis ir Saint Kitts and Nevis. Abi su Vatikanu santykius užmezgusios mažos valstybės yra Okeanijoje.

Besibaigiant praėjusiuose metams, Šv. Sostas palaikė diplomatinis santykius iš viso su 172 valstybėmis. Per tą patį laikotarpį visame pasaulyje buvo įsteigta 13 naujų vyskupijų ir 5 apaštalinės administratūros; pertvarkant vietinių Bažnyčių administracinę suskirstymą buvo sudarytos 5 naujos bažnytinės provincijos; paskirti 164 nauji vyskapai.

1999 metais pasaulio gyventojų skaičius viršijo 6 milijardus; katalikų Bažnyčiai priklausė vienas milijardas ir 45 milijonai žmonių, tai yra 17,4 procento visų Žemės gyventojų. Beveik pusė visų katalikų - 517 milijonų gyvena Pietų ir Šiaurės Amerikoje; 290 milijonų - Europoje; 119 milijonų - Afrikoje; 110 milijonų - Azijoje ir tik apie 9 milijonų - Okeanijoje. Didžiausią

(Nukelta į 2-trą psl.)



# DISIDENTĒS AKIBROKŠTAS PREZIDENTUI

Ramunė SAKALAUŠKAITĖ

## Iškilmės pertraukė vienuolė

Valstybės apdovanojimų įteikimo ceremoniją Prezidentūroje vasario 16 d. trumpam nutraukė iš šalės gilumos prie šalies Prezidento Valdo Adamkaus netikėtai pribėgusi moteris, kuri prisistatė esanti Nijolė Sadūnaitė.

Tuo metu Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino antrojo laipsnio ordinu buvo apdovanojama pirmoji atkurto nepriklausomos Lietuvos Ministrė Pirmininkė Kazimiera Prunskienė.

Vienuolė ir buvusi disidentė N.Sadūnaitė, garsiai paklaususi Prezidento, už ką žmonės sėdėjo kalėjime, pasipiktino tuo, kad apdovanojami ir budeliai, ir aukos.

1992 metais teismas buvo pripažinęs, kad K.Prunskienė sovietmečiu buvo bendradarbiavusi su KGB.

N.Sadūnaitė ekspremjerę taip pat pavadino kruvinųjų 1991 metų Sausio 13-osios įvykių organizatore.

Sutrikęs Prezidentas V.Adamkus buvusiai disidentei pasakė, kad jis viską žino, ir paprašė netrukdyti.

## Nuspėjo savo likimą

Tuo metu iš netikėtumo nušėiuvusioje Baltojoje salėje sėdėjęs buvęs K.Prunskienės Vyriausybės vidaus reikalų ministras Marijonas Misiukonis garsiai ištarė: "Manęs laukia tas pat".

M.Misiukonis neklydo. Jam įteikiant Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino trečiojo laipsnio ordiną N.Sadūnaitė vėl pribėgo prie Prezidento. M.Misiukonį ji pavadino KGB žvalgybos viršininku.

## Atsiprašė už išsišokimą

N.Sadūnaitės demaršas skrėtė ne tik Prezidentą, bet ir kitus iškilmų dalyvius. Po iškilmų salėje likę pasipriešino dalyviai, kuriems taip pat buvo įteikti ordinarai, atsiprašė Prezidento už N.Sadūnaitės išsišokimą.

Skirstydami ceremonijos dalyviai kalbėjo, kad galima nepriarti atskirų asmenų apdovanojimui, tačiau per dešimt nepriklausomybės metų jau reikėjo išmokyti gerbti valstybės Prezidento instituciją.

## Atskubėjo iš ligininės

Buvusios disidentės tarp kviestųjų svečių nebuvo. Šiuo metu N.Sadūnaitė gydos ligininėje. Tačiau išgirdusi, kad Prezidentas ketina ordinais apdovanoti K.Prunskienę ir M.Misiukonį, ji iš ligininės atskubėjo į Prezidentūrą.

"Aš - ne prieš šiuos žmones,



N.Sadūnaitė piktinosi, kad buvo apdovanoti ir budeliai, ir aukos.

tačiau apdovanoti jų negalima. Apdovanojimai turi būti skiriami žmonėms, kurie kentėjo, o ne kankino. Aš nesiūlau jų pūdyti kalėjimuose, tačiau skirti šiems žmonėms ordinarus reiškia tyčiotis iš valstybės", - sakė N.Sadūnaitė.

## Niaukiasi politinis veidas Lietuvoje

Tervilas NORKUS

Lietuvoje verda politinis gyvenimas. Šiuo metu labai stiprėja kairiosios jėgos, jų tarpe - apsimetę socialdemokratai, liberalai, tautininkai ir kt. Tai jie pasiekė užsikovojo spaudą - "Lietuvos rytą", "Respubliką", "Kauno dieną". Šiuose dienraščiuose nuo pirmo iki paskutinio puslapio plakama ir tyčiojama iš konservatorių. Dešinieji turi tik 2 laikraščius - "Lietuvos aidą" ir "Valstiečių laikraštį". Tačiau pirmojo mažas tiražas, o antrą skaito tik kaime.

Mano akimis V.Landsbergis dvigubas didvyris - I kartą 1990-91 m., o II kartą dabar, kai dirba ir kovoja, kai reikia atlaikyti kasdieninę organizuoto šmeižto ir patyčių kampaniją. Laikraščiuose, per radiją, per televiziją kasdien ant jo pilamas purvas. Goebelsas, tarnaudamas Hitleriui, yra pasakęs, kad tūkstantį kartų pakartotas melas virsta tiesa. Iš čia ir žemas Landsbergio "reitingas".

Beje, "nepriklausomiems" apklausų centrams vadovauja buvę komunistų vadai. Visa bėda, kad atkovojuant nepriklausomybę Lietuvos pinigai liko kairiųjų

## Padėjo generolo autoritetas

Korespondentai matė, kad Prezidentūros apsauga N.Sadūnaitės iš pradžių į salę neįleido. Tuomet ji kreipėsi į šalį buvusį Lietuvos kariuomenės vadą brigados generolą Joną Kronkaitį: "Generole, jūs mane pažįstate, padėkite".

J.Kronkaitio autoritetas pavėikė apsaugos darbuotojus, ir N.Sadūnaitė nužingsniavo į Prezidentūros Baltąją salę.

Po iškilmų generolas neigė, kad jis padėjo N.Sadūnaitėi patekti į Prezidentūrą: "Ji tiesiog ėjo kartu".

"Aš šešerius metus praleidau sovietų kalėjimuose, KGB žmonės mane mušė", - kalbėjo buvusi disidentė. Save ji vadino V.Landsbergio žmogumi ir sakė remianti jį visa širdimi.

## Gauto ordino neatsisakys

N.Sadūnaitė piktinosi ne tik kaip buvusi disidentė, bet ir kaip žmogus, 1999 metų rugpjūtį Prezidento apdovanojama garbingu Vyčio kryžiaus antrojo laipsnio ordinu.

"Mano ordinaras - už narsumą", - sakė buvusi "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" leidėja.

Paklausta, ar protestuodama ji neatsisakys savo apdovanojimo, N.Sadūnaitė atsakė neigiamai: "Mano apdovanojimas - Vyčio kryžiaus, jų - Gedimino". "L.R."

rankose. Taip jie įsteigė bankus, susisuko šilts lizdelius žiniasklaidoje, įsteigė privačios televizijos studijas ir visokius tyrimus.

Ypač kieta kova vyko dėl "Williams" bendrovės atėjimo į Lietuvą. Kairieji nušvietė tai kaip Lietuvos katastrofą ir gėdingą pralaimėjimą. Dešinieji - kaip pusės NATO atėjimą. Mano akimis, tai didelis laimėjimas. "Mažeikių nafta" buvo prasiskolinusi apie 1.5 milijono dolerių (tiksliau išvogta). Ją išgelbėti galėjo tik "Williams" arba rusų "Lukoil". Rusų pažadų tesėjimą mes jau žinome, žinome ir jų norą vėl priartėti prie Baltijos. Valdydami mūsų energetiką, tai jie lengvai pasiekė. Gal dėl to kairioji spauda ir plaka taip sutartį su "Williams". Beje, Amerikos bendrovė jau sutarė "Lukoil" kaprizus, ir šis jau tiekia klusinai naftą pagal "Williams" užsakymus. Po sutarties su ja buvo atleista eilė "Mažeikių naftos" skyrių vadovų, be to, žymiai suplonėjo kairiųjų laikraščiai. Spėju, kad iš vogtos naftos buvo maitinama ši žiniasklaida, rinkimai ir visa kairiųjų propaganda. Lietuvos vyriausybė jau buvo bejėgė išaiškinti ir nutraukti šias vagystes.

Konservatoriai padarė ir klaidų - prisirinko ydingus ministerius, per vėlavimą išleido įstatymus, ribojančius KGB narių veiklą, per mažai kreipė dėmesio į žiniasklaidą. Jie turėjo puikų vadovą V.Landsbergį ir manė, kad to užtenka. Per tą laiką kairioji žiniasklaida laimėjo daugumos jaunimo simpatijas, kuriems, dabar subrendusiems, jau teliko miglotas supratimas apie laisvės troškimą. Aišku, sekančių rinkimų konservatoriai jau nelaimės.

O iki to laiko A.Kubilius kurio

## Pijus XI ir Lietuva

Atsivertus Bostone leista Lietuvių enciklopediją, randame aprašytus Pijaus XI santykius su Lietuva. Čia teigiama, kad jis kovo gero būsiąs vienintelis popiežius, kuris savo akimis buvo matęs Lietuvą. Būdamas ne tik nuncijus Lenkijai, bet ir apaštalinium vizitatorium Lietuvos ir kitoms Pabaltijo valstybėms, 1920 metais sausio mėnesį lankėsi Vilniuje ir Kaune, o tų pačių metų kovo mėnesį, važiuodamas į Rygą, buvo sustojęs Vilniuje ir Kaišiadoryse. Pimaisiais popiežiavimo metais, 1922-ųjų lapkričio 10 dieną pripažino Lietuvos valstybę de jure. Pijaus XI pontifikato metais, 1926-aisiais įsteigta Lietuvos bažnytinė provincija, o 1927-aisiais Vatikanas su Lietuva pasirašė konkordatą. Enciklopedijoje pažymima, kad Pijus XI taip pat ir materialiai yra parėmęs Lietuvą: 1925 metais jis suteikė pusės milijono lirų pašalpą Kauno jėzuitų gimnazijos atstatymui ir įrengimui. LRTV

## IŠ BAŽNYČIOS ŽINYNO

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vietos gyventojų dalį katalikai sudaro Amerikoje - truputį virš 63 procentų; Europoje katalikai sudaro 41 su puse procento; Okeanijoje - beveik trisdešimt procentų, Afrikoje - penkiolika su puse; o Azijoje katalikai sudaro tik 3,1 procento visų žemyno gyventojų.

Naujasis žinynas taip pat informuoja, kad 1999 metų gruodžio 31 dieną visame pasaulyje Bažnyčios sielovadoje dirbo 3.692.582 žmonės. Šį didelį Bažnyčios darbininkų skaičių sudarė 4.439 vyskupai, 404.626 kunigai (264.202 dieceziniai kunigai, o likusieji - priklausantys įvairioms vienuolijoms), 25.345 nuolatiniai diakonai, 57.813 vyrų vienuolių ne kunigų, 814.779 seserys vienuolės, 30.772 vadinamųjų pasaulietišku institutu nariai, 56.421 pasaulietis misijonierius.

Praejusiais metais pirmą kartą nuo 1978-ųjų užregistruotas kunigų skaičiaus augimas. Tuo tarpu, katechetų, pasauliečių misionierių ir nuolatinų diakonų skaičius auga kasmet. Taip pat nuolat augo seminaristų skaičius, tačiau šis prieaugis labai netolygiai pasiskirsto: klierikų skaičius sparčiai didėja Lotynų Amerikoje ir Afrikoje, o Europoje, ypač vakarinėje dalyje - lygiai taip pat sparčiai mažėja. LRTV

sąžingumu ir protu neabejoju, manau pagerins Lietuvos ekonomiką, o V.Landsbergis - sustiprins mūsų poziciją įstoti į Europos Sąjungą ir ŠAS (NATO). Tik tai mus galės apsaugoti nuo Maskvos. Nes dar kartą praradus nepriklausomybę, vargu ar bevayks vėl ją atkovoti, o ir tikrieji kovotojai, kurie gerai žino visą istoriją bus jau išmirę, o ir Landsbergio tipo politikai ne taip dažnai pasireikšia. Beje, kairioji spauda pirmuosiuose puslapiuose, stambiu šriftu paleido gaudus: "Landsbergis atsistatydina!" Jau sekančią dieną pats seimo pirmininkas paneigė viešai šį melą, tačiau opozicija "užmiršo" tai paskelbti. "T.Ž."



## TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas. Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

## GALVĄ Į SMĖLĮ...

Rašo dr. Jonas KUNCA, M.D.

Yra paukščių, tiesa nedaug, kurie artėjant pavojui, kiša galvą į smėlį. Tokių besparnių paukščių yra ir mūsų tarpe. Anksčiau jie išėit matė geram sugyvenimė su okupantu, barė rašančius apie artėjantį S.Sąjungos subyrėjimą ir Lietuvos išsilaisvinimą arba prieš žemės ūkio skubotą draskymą, o dabar iškeliančius šalies problemas. Bet išėivijos dauguma, kiek galėjo, rėmė kovą už Lietuvos laisvę, o dabar jai rūpi, kad mūsų šalis tos atgautos laisvės vėl neprarasitų. Kai matome, jog Tėvynėje vyksta ekonominis, socialinis ir moralinis pakrikimas, berods yra mūsų pareiga analizuoti to blogio priežastis ir ieškoti išėities, o ne kišti galvas į smėlį. Tam neuženka malonių pasakojimų apie gražią šalies gamtą, skanius valgius ir subuvimus tų, kurie turi iš ko juose dalyvauti. Neuženka ir tų pačių "nepamainomų" radijo bendradarbių aiškinimų, kad komunizmo vadų skulptūrų muziejus yra reikalingas, nes jis būk esą Lietuvos valstybės istorijos dalis. Tokios pasakos bene mėgina nukreipti mūsų dėmesį nuo liūdno tikrovės. O ji gana prasta ir, reikalaujanti skubios gelbėjimo akcijos.

Kalbant rimtai apie mūsų valstybės padėtį, neverta gaisinti laiko linksniuojant kalčių pavardes. Lietuvos žmonės patys žino. Reikia tikėtis, kad per ateinančius seimo rinkimus jie panaudos tą karčią dešimtmečio patirtį išsirinkdami sumanesnius vyrus į naują valdžią.

Pačioje Lietuvoje specialistai siūlo iš pagrindų pakeisti patį šalies valdymą. Teisingai jie sako, kad valdžios pareiga yra gerai administruoti kraštą, išleidžiant valdžios išlaikymui ko mažiau lėšų. Pati valdžia jokių ekonominių gėrių nesukuria. Ką ji gali ir privalo daryti, tai sudaryti tinkamas sąlygas, kurios leistų piliečiam laisvai dirbti ir kurti. Ikišiol tokios aplinkos nėra, nes administracija blogai dirba, dažnai dalyvauja korupcijoje ir yra per didelis milžinas, kurį tenka nešti mažam kraštui. Administracija yra lyg mašinos motoras. Kol jis gerai neveiks, ta mašina nejudės ir priekį. Be tinkamos administracijos lieka suparaližuotas valstybės gyvenimas. Tokioje padėtyje apie reikalingas reformas galima tik svajoti, bet ne

jas įgyvendinti. Štai kur mes esame patekę. Mūsų vadeivos buvo sugalvoję lengvą išėitį: pardavinėti valstybės laktus, davinėti paskolų garantijas ir patys skolintis iš užsienių bankų. Privatizacijos fondas irgi buvo nesumaniai ištuštintas. O viltys, kad pradės gerai dirbti Mažeikių nafta, iki šiol neišsipildo. Buvęs visai nesukalbamasis išdidus tos kompanijos viršininkas Baumgarneris, pasidarė labai malonus ir kalbasi su visais. Mat užsienio bankai iš jo reikalauja įvairių sąlygų išėildymo, o tik po to gal jam duotų paskolą, kurią, berods, turi prisizadėjus garantuoti Vilniaus valdžia.

Ar Baumgarneris neatvažiavo prašyti pinigų iš mūsų valdžios? Naujas min.pirm. Kubilius gerokai apkarpė nerealy biudžetą. Bet pasirodo, kad ir jo vykdymui truks lėšų. Turbūt vėl teks skolintis...

Per daug optimizmo matome dėl įstojimo į EU ir NATO. Kad mus pakvietė tartis, tai gerai. Per tuos pasitarimus išėirsime, ką patys privalėtumėme žinoti: įsėvisti tvarkę krašte ir pagerinti ekonominę

padėtį. Be šitų sąlygų išėildymo, mes niekur nebūsime priimti. Taigi, vietoje apie tai plepėti, privalu organizuotis viduje. Valdžių pasimetimas iššaukė dabartinę krizę, ir įstojimas į EU ir NATO dėl to nusitęs ilgiau negu norėtumėme. Tik kai didesnė Lietuvos jmonių ir žemės ūkio dalis galės konkuruoti rinkoje su kitom Europos šalim, toks įstojimas bus mums naudingas, bet ne prieš tai.

Kubiliaus vyriausybė mėgina pradėti taupyti. Gal ji pradės ir reorganizuoti pakrikusią administraciją. Tuo jis padarytų gero Lietuvai ir savo partijai, kuri yra praradusi žmonių paramą.

Dėl konstruktyvios kritikos protingas ir orus asmuo neužsigaus, o gal ja ir pasinaudos. Bet kas yra pridaras daug kenksmingų klaidų ir vis dar norėtų toliau jas daryti dėl asmeninės ambicijos ar kitų tik jam žinomų priežasčių, tas jokios kritikos neperneša. Mums belieka nukreipti daug dėmesio į tokias reakcijas ir laikytis dėsnio: sakyti tik tiesą, jei tai galėtų būti naudinga mūsų šaliai. Asmenys atėina ir išėina iš politinės arenos, bet Tėvynė yra nepakeičiama.

Margas yra pasaulis, marga ir mūsų išėivija. Vieni sako, jog nedera kalbėti apie jokiais blogybes Lietuvoje. Vietoje to, jiems atrodo, kad mes privalome girti valdžią ir paklusniai eiti jos nurodytu keliu, nors tas kelias ir vestų į bedugnę. Kiti patenkinti radijo "tilteliais" į gimtąją šalį, dar kiti galvoja praturtinti mūsų istoriją Stalino skulptūrom. Yra ir tokių, kurie pasišventė garbinti netikrus stabus. Bet išėivijos daugumai visgi labai rūpi Lietuvos dabartis ir atėitis. Demokratijoje visiem užtenka vietos.

## Kas kaltas, kad daugelis laisvei dar nesubrendę

Niekada nebūčiau pagalvojęs, jog atkūrę savo valstybės nepriklausomybę lietuviai nebusišėnekės tarpusavy. Tačiau toks laikas atėjo. Ir šiandien aš, nebejaunas žmogus, iš tolimos Australijos grįžęs į Lietuvą praleisti tėvynėje savo gyvenimo saulėlydžio, nebesuprantu, už ką mieli tautiečiai piktai užpuldinėja žmogų, kuriam vadovaujant Lietuva sugrįžo į laisvę, suverenių Europos valstybių šeimą.

Kai 1991 m. sausį jedinstvininkams šturmuojant Aukščiausiosios Tarybos rūmus Vytautas Landsbergis kreipėsi į laisvės ir nepriklausomybės šalininkus, kviesdamas: "Ateikite!" - jo balsą išėirdo dori Lietuvos patriotai visame pasaulyje. Vakarų ir Rytų Europoje ir net Sibire, Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Australijoje. Išėirdo ir atsilėpė kiekvienas kaip mokėdamas, kaip galėdamas.

O ir dabar mes, toli svetur buvę lietuviai, iki šiol suklusę tebegaudome kiekvieną V.Landsbergio žodį, tikėdami juo ir dalydamiesi su juo meile šventai Lietuvos žemei. Tačiau kaip skaudu matyti, jog pačios Lietuvos žmonės per dešimtmetį (pagalvokit - jau greit 10 metų antrajai laisvai Lietuvos Respublikai!) ir apako, ir apkurto, ir atbuko. Jie nebeskiria, kur tiesa, o kur melas, nebesuvokia, kas sėja gėrį, o kas - blogį.

Įtūžusi "alkana minia", vakarykščiai "vergai nužemintieji", paklusdami nematomo, bet neabejotinai sumanaus režisieriaus piktybiškai valiai, drabsto purvais tą, kurį taip neseniai skelbė esant laisvos Lietuvos gerbiausiu žmogumi!

Man, žmogui, brandžiausius gyvenimo metus praleidusiam laisvame, demokratiškame pasaulyje, yra nesuprantama ir baisi ta neapykanta, tas žemas ir niekingas priekabiavimas, be kurio neapsieinama pastaraisiais metais.

Graudu, kad šiandien Lietuvos žmonės tebesijaučia esą tik sovietų imperijos užkampio gyventojai, nesugebantys matyti

savęs plačiojo pasaulio, moderniosios Europos kontekste.

Jei jie sugebėtų išsiveržti iš sovietinio žmogaus pasaulėlio, suprastų, jog ne tik aš, bet ir visas laisvasis pasaulis žino ir gerbia vienintelį Lietuvos politiką, ir tik su juo, o ne su buvusiais komunistų partijos sekretoriais ir instruktoriais sieja Lietuvos žygį į laisvę, į Europą.

Taip lėmė istorija, ir ne mums, vienadieniems plaštakėlėms, amžinybės akivaizdoje nuginčyti šitą istorinį faktą.

Tikiu, jog mano vaikų vaikais su pagarba minės V.Landsbergio vardą šalia Jono Basanavičiaus ir Vinco Kudirkos, bet tų šėivesių dienų aš nebesulauksiu, ir kažin ar to sulauks pats profesorius, Seimo pirmininkas.

Šiandien daug kas, net Seimo nariai, puolė tyčiotis iš viso, kas šventa Lietuvos patriotui.

Tyčiojamasi ne tik iš amžininkų, bet ir iš valstybės simbolių, iš Konstitucijos, iš įstatymų.

Kaip kitaip, jei ne pasityčiojimu, reikėtų pavadinti Seimo narių balsavimą už tai, kad būtų nuginčytas teismo sprendimas, pripažinęs kaltu vieną jų įstatymams nusižengusį kolegą?!

Žinant, jog Seimo narių dauguma nėra uostę teisės mokslų, galima tik paprašyti Viešpaties, kad jis atleštų neišmanėliams, kurie nežino, ką darą.

Bet kaip suprasti Seimo narį ir diplomuotą teisininką Egidijų Bičkauską? Užuoť savo - profesionalo ir Seimo nario - pavyzdžiu pademonstravęs kolegoms ir tautai, kaip turi būti gerbiami valstybės įstatymai, jis kaip tik ir įsiūbavo tą destrukcijos ir paniekos valstybei bei jos institucijoms mechanizmą.



Gen. JONAS KRONKAITIS, dabartinis Lietuvos kariuomenės vadas, šėvntiniame priėmime su savo žmona Vilniuje Nuotr. V. Kapočiaus

Ko tikisi tie Lietuvos žmonės, kurie išėizioję klausosi to politiko postrigavimų? Ir ką, pavyzdžiui, gali jis pasakyti apie istorijos ir padorių žmonių pagerbtą Vytautą Landsbergį, jei tiek daug prakaito išlieja, garbindamas kitą politiką, kurį teismas pripažino nusikaltusiu ir įstatymui, ir visiems sąžiningiems rinkėjams?

O juk ponas E.Bičkauskas, būdamas profesionalus teisininkas, pirmas turėjo atkreipti dėmesį į tą teisinę nesąmonę, kurią sukūrė nuteistasis Seimo narys A.Butkevičius, padavęs Prezidentui malonės prašymą. Paprastai malonės prašo nuteistasis, kuris prisipažįsta kaltu, o juk A.Butkevičius savęs kaltu nepripažįsta, tai kam jam Prezidento malonė?

Štai kokie žmonės sėdi Seime, štai kaip jie išmano pilietinę teisę ir politiko garbę!

Ar dar tenka stebėtis, kad kaip tik tokie parlamento nariai ir duoda toną visai tai antilandsbergiškai - antivalstybiškai isterijai, kuri šiandien niokoja Lietuvos visuomenės pilietinę sąmonę ir moralę.

O juk kas drabsto purvais Vytautą Landsbergį, tas kartu drabsto purvais Lietuvą ir visų Baltijos šalių kelią į laisvę.

Ne V.Landsbergis kaltas, kad dar tiek daug Lietuvos žmonių pasirodė esą nesubrendę laisvei, atsakomybei, dorai.

Vincas AUGUSTINAVIČIUS  
Vilnius

Apie autorių. V. Augustinavičius yra buvęs Australijos lietuvių bendruomenės (ALB) valdybos narys, trejus metus atstovavo Australijai Pasaulio lietuvių seime, penkerius metus redagavo ALB savaitraštį "Mūsų pastogė". (Iš "Lietuvos ryto")

Skubu pas Jus iš baltu žiemos nuometu pasipuošusios Lietuvos, norėdama Jus visas-us apkabinti ne vien rankomis, bet ir širdimi. Noriu kartu su Jumis švęsti Kristaus Gimimo Jubiliejų. Jau 2000 metų praėjo nuo to laiko, kai "Žodis tapo Kūnu". Ar galima suvokti šitokią Meilę? Dievas tapo Žmogumi, kad Jis savyje pergyvenęs visišką neturtą, Agoniją, Kryžių ir Kapą, savo Krauju nutiestų kelią į Tėvo Namus. Koks nuostabus mūsų Viešpats! Ar mes Jį atpažįstame "mažiausiojo brolio" asmenyje? Tų mažiausiųjų brolių "tiek daug ne tik aplinkui, bet jis glūdi ir mumyse pačiuose.

Tik per dvasios neturtą žmonės priartėja prie Dievo. Tik per jį Dievas priartėja prie žmogaus. Dvasios neturtas yra dangaus ir žemės susitikimo taškas, paslaptingoji vieta, kur Dievas ir žmogus vienas, kitą sutinka, taškas, kuriame begalinė Paslaptis sutinka konkrečią egzistenciją".

"Dvasios neturte žmogus susitinka ne tik savo meilės Objektą, bet ir savo tikrąjį "aš", suranda pats save ir priima save tokį, koks jis yra. Labai blogai mes jaučiamės su "teisuoliu", nepripažįstančiu savo šešėlio arba dvasinio neturto. Nėra žmogaus be šešėlio! Susipažinimas su savo šešėliu, savo "tamsiuoju broliu" yra ne kas kita, kaip susipažinimas su savo dvasios neturtu. Tai susipažinimas su pačiu savimi. Tačiau vien susipažinimo nepakanka. Reikia tą "tamsųjį brolių" (save) į savo namus įsileisti ir jį pamilti". (L.Evely)

Jungas (psichologas) į šią žmogiškosios egzistencijos būtinę pažiūrėti giliiu psichologiniu žvilgsniu: "...savo paties priėmimas, - sako jis - yra moralinės problemos esmė ir visų savo pažiūrų į gyvenimą kritiškas išbandymas. Pamaitinti elgetą, atleisti įžeidimą, mylėti savo priešą Kristaus vardu - visi šie dalykai, be abejonės, yra didelės dorybės. "Ką aš padariau mažiausiam savo brolių, tą aš padariau Kristui". "Bet kas būtų, jei aš atrasčiau, kad mažiausias tarp jų visų, vargingiausias iš visų elgetų, jūliausias iš visų nusikaltėlių, net pati piktoji dvasia - kad jie yra manyje ir kad aš pats esu reikalingas savo paties paslaugos, išmaldų, kad aš pats esu tas priešas, kuris privalo būti mylimas, kas tada?"

Tada, anot Jungo, krikščionybė, kaip taisyklė, apverčiama aukštyn kojomis. Tuomet nebelieka kalbos apie artimo meilę. Tada mes keikiame brolių mumyse ir širstame patys prieš save. Mes slepiame jį nuo pasaulio, net išsiginame iš viso jį sutikę. "O jei pats Dievas", priduria Jungas, "būtų artinęs prie mūsų tokiu paniekintu pavidalu, mes būtume tūkstantį kartų Jo atsižadėję, dar prieš pirmam gaidžiui užgiedant".

Iš tiesų Jungas neperdeda, nurodydamas, kaip sunku savo silpnybės prisiminti ir draugte su jomis save mylėti. Bet tik prisieję savo "tamsųjį brolių" (dvasios neturtą), mes atrasime ir savo tikrąjį "aš". O be tikrosios savęs meilės, mes nepajėgsime mylėti nei savo artimo, nei savo Dievo. Būdamas egzistencinis elgeta, esu pasirengęs priimti tai, kas man Dievo duota: save ir kitus, tokį, koks aš esu, ir tokius, kokie kiti yra. Tik toks kelias į džiaugsmingą savipildą, į tarpasmeninę tikrą meilę".

Už tai pirmasis palaiminimas nuo kalno "Palaiminti dvasingieji vargdieniai: jų yra dangus karalystė.

## Brangūs Tėvynainiai



Žiemos ryto ramybė.

### Rašo Birutė ŽEMAITYTĖ

"Tai paties Kristaus išartas palaiminimas, tai lyg antspaudas, patvirtinąs Dangaus Karalystės programą. Eikime prie Jėzaus, gulinčio ėdžiose, eikime prie Jo dar neturtingesnio Eucharistijoje ir klausim: "Jėzau, ką nori mums tu pasakyti?" - Noriu, kad būtum laimingas Manimi. Ištuštink save, būsi pripildytas Manimi ir tada suvoksi didžiojo Jubilėjaus esmę - norint būti džiaugsmingam, reikia

tapti Kristumi. Reikia apkabinti savo egzistencinį neturtą ir jį atiduoti Jėzui, nes tik Jis vienas žino, ką padaryti, kad mūsų kaltės taptų "laimingomis kaltėmis". (O felix culpa! O laiminga kaltė, laimėjusi mums tokį Išganytoją! - giedama didžiojo Šeštadienio liturgijoje). Jis vienas yra mūsų "Kelias, Tiesa ir Gyvenimas".

Keliavime su Juo, atsiverkime Jo gydančiais, ugdančiais, Gyvybę duodančiais Meilei ir mūsų gyvenimas bus daug džiugesnis,

## RELIGIJA IR POLITIKA

Dabartinėje amžių sandūroje institucijos, inteligentija, ir žiniasklaida vis labiau ima pripažinti globalizacijos apraišką kaip vyraujančią dabartiniiais laikais, galinčią radikaliai paveikti tiek didžiuosius visuomeninius procesus, tiek kiekvieno žmogaus asmens kasdienybę. Apie šiuos procesus ir jų įtaką buvo kalbama Romoje sausio 25 d. pasibaigusio miesto tarybos ir Romoje veikiančių kultūrinių institucijų surengtame suvažiavime tema: "Religija ir politika globalizacijos eroje". Apie globalizacijos vaidmenį mintimis dalijosi socialogai ir politikai iš skirtingų pasaulio kraštų. Daugelis kalbėtojų akcentavo tokias sąvokas kaip Valstybės sekularizavimas ir Bažnyčios suvalstybinimo plėtra. Daugelis suvažiavimo dalyvių atkreipė dėmesį į tai, jog kuriasi naujo tipo ekonomikos ir biurokratizmo etika, kuri nieko gero nežada individui, kuris vis labiau tampa vienišesniu. Suvažiavime dalyvavęs karindolas Achille Silverstrini, Rytų Bažnyčių kongregacijos vadovas, pasidalijo savo mintimis apie globalizaciją.

Religijos ir politikos santykis yra nepastovus ta prasme, jog taip pat visuomenė vystosi. Bet vienalytės visuomenės kaip tokios nėra. Yra Vakarų visuomenė, Islamo pasaulis, didžiųjų Azijos religijų visuomenė, dar be to yra Lotynų Amerikos visuomenė. Globalizacija visus mus liečia, bet visus kiek kitaip. Yra žiniasklaidos globalizacija, kuri be abejonės tiesiogiai saisto evangelizaciją. Globalizacija taip pat reiškia papročių plėtrą. Vakarų pasaulio papročių plėtrai būdingas socialinės įtakos didinimas, sukeliantis tam tikrų problemų. Dar kita globalizacija liečia žmonių migraciją,

ypač į Vakarus, bet taip pat ir atvirkščiai: iš Vakarų, pavyzdžiui į Indiją - samprotavo kardinolas Silverstrini ir tėsė: Kiek tai liečia mus katalikus aišku viena, kad vis giliau vystosi tampresnio krikščionių ekumeninio dialogo sąjūdis. Krikščionys savęs klausia, dargi su tam tikra nuostaba, kodėl gi esame susikalde, kai žinome, jog mūsų tikėjimas į Kristų tas pats, ypač kiek tai liečia katalikus ir ortodoksus. Be jokios abejonės, - sakė kardinolas Silverstrini, yra prasidėjęs tam tikras laukimas, jog galėtų įvykti kažkas didžiai naujo bendradarbiavimo vardan vienybės formose. Krikščionys iš naujo pradeda suvokti kad jie - kardinolo Martini žodžiais tariant, - yra "Šventa bendra šaknis". Be to, tėsė kardinolas Silverstrini, prasideda dialogas su kitomis didžiosiomis religijomis, tiesa, kol kas nedrąsus, bet pakankamai ryškus.

Atvirai sakant, religijos ir politikos santykių sferoje, tikrasis įnašas, kurio gali susilaukti sekularizuota visuomenė yra Kristaus skelbimas, Kristaus, kuris yra gailėstingasis. Įsidėmėtini, - sakė kardinolas Silverstrini, amžinos atminties kardinolo Ballestrero žodžiai: Tikiu į Bažnyčios ateitį. Mano mintyse nėra nei optimizmo nei pesimizmo. Istorinių požūrių reikia esmės, o Bažnyčios esmė yra skelbti Kristų, Evangeliją ir nieko daugiau kaip tik Evangeliją. taigi, esu įsitikinęs - baigdamas pažymėję kardinolas Achille Silverstrini, jog dabartiniame istorijos laikotarpyje reikia būti tikinčiais ir kantriais labiau kaip veikėjais. Mums reikia labiau tikėti ne kaip žinoti. Gink Dieve Bažnyčią sumenkinti iki įmonės lygio arba kultūros sferos.

LRTV

pilnesnis, brandesnis. Tada galėsime su apaštalu Pauliumi tarti: "Gyvenu jau nebe aš, bet manyje gyvena Kristus. Tam ir gimė Kūdikis Betliejuje, kad mes taptume Juo - Jėzumi!"

Būkime viena su Jėzumi Kristumi, tada pasaulis bus perkeistas. "Apreiškimas yra tai, kad Dievas nusprendė ateiti ir gyventi žmogiškąjį gyvenimą, ir ne tik per savo Sūnų, bet kiekviename iš mūsų.

Jis - Vynmedis, mes - šakelės". (Philippe-Marie-Mossu)

Sveikinu visus brangiuosius lietuvius Australijoje, Tasmanijoje su didžiuoju Kristaus Gimimo Jubiliejumi! Dar kartą Jo Vardu dėkoju už man padovanotą kelionę, Jūsų visų gerumą, nuoširdumą, už supažindinimą su paslaptinąja Australijos gamta, su jos grožiu, su Jūsų pačių vidiniu ir išoriniu grožiu, meile Lietuvai ir viskuo, kas neišsakoma žodžiais. Myliu Jus, ilgiausios Jūsų ir visuomet pasilieku Jūsų Birutė

## Rekordų knygoje - ir V.Adamkus



V.Jurkūno pieš.

2000 metams skirtame naujausiame Guinness pasaulio rekordų knygos leidimo skyriuje "Pasaulio politiniai lyderiai" tarp tokių garsių veikėjų kaip Fidel Castro, Boris Jelcin, Bill Clinton ir kitų įrašytas ir Valdas Adamkus.

Lietuvos valstybės vadovas pasižymėjo tuo, jog yra mažiausiai laiko iki rinkimų savo šalyje praleidęs asmuo, tapęs prezidentu.

Pirmasis Guinness pasaulio rekordų knygos leidimas pasirodė 1955 metais. 1999 metų liepos mėnesį ši knyga išplatinta daugiau kaip 85 mln. egzempliorių tiražu 37 kalbomis. Taip ji išskovojo visų laikų perkamiausios autorinių teisių saugomos knygos titulą.

Tūkstantmečio leidinyje aprašytos žymiausių asmenybės ir jų pasiekti didžiausi amžiaus laimėjimai. Pavyzdžiui, užfiksuota, kad popiežius Jonas Paulius II kononizavo daugiausia - 283 žmones, o perkamiausio muzikinio albumo autorius - M.Jackson.

Stebėtinai rekordinių augalų pasaulis. Pavyzdžiui, didžiausia česnako galvutė, užauginta 1985 metais Kalifornijoje, svėrė 4,349 kg, didžiausias - 6,618 kg obuolys užaugintas Anglijoje, o didžiausias - 2 tonų 407 kg moliūgas užaugintas 1998 metais Kanadoje.

Vienas tarpukario Estijos laimėjimas nepralenktas iki šių dienų. Tai - Estijos likerio monopolininkų gamintas stipriausias (98 procentų) alkoholinis gėrimas.

"L.r."

Metų laikų keitimasis - didi Aukščiausiojo sutvėto pasaulio misterija. Negalėtume pasakyti, kad tas keitimasis neįspaustų tam tikrų žymių į kiekvieno šios žemės keleivio - žmogaus širdį. PALŠENAS

## LIETUVOS VĒLIAVA

Vėliavos pirmiausiai atsirado kariuomenėje kaip atskirų vienetų ženklai. Ir tik vėliau jos išplito politinio ir kultūrinio gyvenimo srityse ir tapo miestų, žemių ir valstybių vienijimo ženklais.

Pirmą kartą Lietuvos vėliavas 15-amžiuje aprašo J. Dluogošas. Jis tvirtino, kad 1410 m. Žalgirio kautynės dalyvavo 40 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pulkų. Jie visi turėjo raudonas vėliavas. Ant trisdešimties jų buvo pavaizduotas šarvuotas karžygs su iškeltu kalaviju, jojantis ant balto, juodo, bėro arba obuolmušio žirgo. Dešimt vėliavų buvusios išsiuvinėtos Gediminaičių stulpais. Šitie pulkai turėję žemių arba Lietuvos kunigaikščių vardus, pvz. Trakų, Vilniaus, Kauno, Medininkų arba Žygimanto Kaributo, Lengvenio ir kitų vardus.

Labai aiškiai buvo aprašyta L.D.K. vėliava 1578 metais A. Gvanjino. Tai buvęs didžiulis raudonas audeklas, užsibaigęs kuturiais ragais. Vienoje vėliavos pusėje vaizduojamas baltas Vytis, kitoje - Panelė Marija. Jau tuo metu buvo nusistovėjusios regionų vėliavų spalvos.

Trakų vaivadijos buvusios mėlynos, Vilniaus vaivadijos - raudonos, Žemaitijos - baltos, 17 amžiuje, 1605 metais, Zigmantas Vaza naudojo trijų lygių juostų, raudona-balta-raudona, kaip Lenkijos ir Lietuvos valstybės vėliava su jungtiniu herbu centre. 17 ir 18 amžiuje jau žinomos dviejų juostų raudona-balta arba balta-raudona vėliavos. Tos spalvos atitinka valstybinei heraldikai. Dažniausiai baltos spalvos simbolizuoja džiaugsmą, dorumą teisingumą ir sąžiningumą, o raudona - drasą, narsą ir ištikimą tarnybą Tėvynei.

Buvo ir kitokių vėliavos spalvų. Lietuvoj pirmą kartą žalia spalva kartu su mėlyna buvo panaudota 1794 m. Kosčiuškos sukilimo metu. Mėlyna simbolizavo pastovumą, žalia - viltį. Vilniaus šv. Jono bažnyčioje, Marijos pagodos koplyčios kupole, 18 amž. pradžioje buvo nutapyta karinė, dviejų juostų mėlyna-raudona vėliava su Vyčiu centre.

Tautinės vėliavos yra kuriamos pagal heraldines figūras spalvas. Taigi pagal Vyčio herbą Lietuvos vėliava turėtų būti viršuje balta, apačioje raudona. Vidurinė priklausytų nuo herbo spalvų arba tautoje vartotų kitų spalvų: galėtų būti geltona, žalia net mėlyna.

Ginčai prasidėjo 1905 metais lietuvių suvažiavime Vilniuje, kokia turėtų būti Lietuvos valstybinė vėliava. J. Basanavičius buvo įsitikinęs kad Lietuvos vėliavai geriausiai tiktų raudona su baltu Vyčiu. Bet dauguma suvažiavimo dalyvių tam nepritarė ir manė, kad raudona spalva asosiuojasi su revoliucija.

Jungtinėse Amerikos Valstijose bandė sukurti Lietuvos vėliavą pagal savo nuožiūrą. Buvo net keletas trispalvių: raudona-geltona-mėlyna, raudona-žalia-geltona, žalia-balta-raudona ir kitos. 1914 metais Amerikoje einęs lietuvių laikraštis "Draugas" siūlė laikinai, kol tam tikras didelis lietuvių suvažiavimas nepriims galutinio vėliavos sprendimo, naudotis Mažosios Lietuvos trispalve (žalia-balta-raudona).

Sukritikavęs kitus trispalvės variantus, laikraštis įspėjo, kad siūloma raudona vėliava visiškai nepriimtina nes "viena raudona neperdaug gražu, pagaliau socialistai galėtų turėti pretenziją, kam jų dažą pasisaviname".

Vienos dirbtuvėlės savininkas parašė, skųsdamasis, kad gauna labai daug užsakymų pasiūti Lietuvos vėliavą, bet kiekvieno užsakymas yra su skirtingom spalvom. "Draugas" patarė palaukti, kol vėliavos spalvos paaiškės. Po keletos savaitių "Draugas" jau rašė, kad "kiti ėjo pas žydėlį ir greitai jam džiaugėsi savo vėliava, kurią laiko tautos".

Diskusijos dėl Lietuvos vėliavos atsinaujino 1917 metais, kai vietiniai įvykiai valstybingumo atkūrimo pagerėjo. 1917 metais vasarą vykusiame lietuvių visuomenės veikėjų susirinkime pas J. Basanavičių, nutarta vėliavos spalvų ieškoti tautiniuose audiniuose. Tuo užsiėmė A. Zmuidzinavičius. Jis nusprendė, kad raudona ir žalia yra mėgstamiausios lietuvių spalvos ir kad Lietuvos Tautinė vėliava turėtų būti šių spalvų. Tokiom dvišpalvėm vėliavėlėm A. Zmuidzinavičius išpuošė Vilniaus miesto teatro salę, kurioje rugsėjo mėn. 1917 metais vyko lietuvių konferencijos posėdžiai. Daugumai konferenciją suvažiavusių delegatų A. Zmuidzinavičiaus sukurta dvišpalvė nepatiko. Todėl buvo sudaryta speciali komisija tautinėm spalvom nustatyti. Į šią komisiją ėjo J. Basanavičius, T. Daugirdas ir A. Zmuidzinavičius. Ši komisija nutarė tarp raudonos ir žalios juostos įdėti siaurą geltoną juostelę, kuri simbolizuotų aušrą.

1918 m. balandžio 19 dieną komisija galutinai nusprendė po ilgų debatų, kad Lietuvos vėliava turėtų susidėti iš trijų horizontalių vienos pločio juostų - geltonos, žalios ir raudonos. Lietuvos Taryba patvirtino šią vėliavą ir dar priėmė raudoną vėliavą su baltu Vyčiu vienoje pusėje ir Gediminaičių stulpais kitoje. Ji buvo vartojama kaip Respublikos Prezidento vėliava. Trispalvės vėliavos spalvos buvo auškinamos įvairiais gamtos ir valstybės vertybių aspektais. Geltona spalva reiškė saulę, o ši šviesos simbolis. Taip pat ji atitiko šio gyvenimo vaisius (gerovę). Seniau šiai spalvai buvo teikiamos kilnumo, dorumo ir protingumo prasmės. Žalia spalva - tai gamtos grožis, miškai ir pievos. Ji taip pat gyvybės ir vilties spalva. O raudona simbolizavo žemę, už Tėvynę pralieta kraują.

1936-1938 metais M. Drabužinskis paskelbė seriją straipsnių, kuriuose jis siūlė, kad pagal tuometines Vyčio spalvas vėliavos spalvos turėtų būti išdėstytos kitaip. Balta, raudona-geltona arba geltona-raudona-balta. Jo argumentai buvo, kad tokia vėliava būtų netik dekoratyvi, bet ir originali, nes tokių spalvų nebuvo nė vienoj valstybėj. Kiti reikalavo išviso atsakyti trispalvės ir siūlė raudoną vėliavą su auksiniu dvibužu kryžiumi. Bet tam nebuvo pritarta, ir 1938 m. konstitucijoj buvo patvirtintos senos spalvos: geltona, žalia ir raudona.

1941 metais, kai Lietuva buvo prijungta prie Sovietų Sąjungos,

(Nukelta į 8-tą psl.)

## Vatikano valstybė

Vasario 11-ąją Vatikane valstybinė šventė: Vatikano miesto valstybės įkūrimą laidavusių Laterano sutarčių 71-sios metinės. Pasirašytos 1929 metų vasario 11-ąją, Laterano sutartys normalizavo Šv. Sosto ir Italijos valstybės santykius bei suteikė dabartinį pavaldą Vatikano valstybei. Susitarimai išsprendė kelis dešimtmečius trukusį Italijos valstybės ir Šv. Sosto nesuapratimų laikotarpį, kai už šalies suvienijimą kovojusi Italijos kariuomenė užėmė Romos miestą ir sunaikino Popiežiaus valstybę.

Devynioliktame amžiuje Šiaurės Italijoje kilęs nacionalistinis judėjimas paskelbė nacionalinės valstybės sukūrimo idėją. Vienijimosi judėjimas prasidėjo nuo Šiaurės. Devynioliktojo amžiaus septintame dešimtmetyje besivienijančiai Italijos karalystei priklausė jau visos itališkos valstybės, išskyrus Popiežiaus valstybę. 1870 metų rudenį piemontiečių kariuomenė priartėjo prie Romos. Tų metų rugsėjo 20 dieną prie miesto vartų, vadinamųjų Porta Pia įvyko nedidelis mūšis, po kurio ir Romos miestas buvo įjungtas į besivienijančią Italiją. Tuoj pat po užėmimo Roma buvo paskelbta Italijos karalystės sostine.

Tuo metu ir Bažnyčiai, ir savo valstybei vadovavęs energingas Popiežius Pijus IX naujos padėties nepripažino. Popiežius pasiskelbė esąs įkaitas savo rūmuose Vatikane, nors iš tiesų piemontiečių valdžia stengėsi su Pijum IX elgtis pagarbiai. Į kitoje Tiberio upės pusėje esantį Vatikano bazilikos ir rūmų kompleksą persikėlė ir Popiežiaus valdžios kabinetas, vadinamoji Romos Kurija.

1870-ųjų metų įvykiai, žinoma, visiškai neišstūmė Popiežiaus iš tarptautinės arenos. Nors ir neturėdamas valstybės, tačiau jis ir toliau išliko suverenus valdovas. Ir toliau užsienio valstybė akredituodavo savo diplomatus, ir toliau Šv. Sostas turėjo savo vaidmenį tarptautinėje bendrijoje. Tačiau pats Pijus IX nekėlė kojos iš Vatikano, laikydamas save Italijos apiplėštu ir nuskriaustu. Visą pontifikatą tarp Vatikano mūrų praleido ir jo įpėdiniai - Pijus X, Leonas XIII, Benediktas XV. Tik Popiežium išrinkus kardinolą Achille Ratti, kuris pasirinko Pijaus XI-ojo vardą, padėtis ėmė keistis. Jau kelis dešimtmečius trukusią nenormalią padėtį reikėjo kaip nors normalizuoti. To reikalavo pirmiausiai Bažnyčios gerovė. Santykių normalizavimas rūpėjo ir Italijos karalystei, kuri kai kuriems pasaulio katalikams tuo metu galėjo atrodyti kaip Popiežiaus skriaudėja. Be to, ir Italijos vidaus gyvenimas per kelis dešimtmečius gerokai pakito. Devynioliktojo amžiaus pradžioje Italijos vyriausybės buvo gerokai antibažnytinės. Jų vadovai ir nariai buvo liberalai kupini devynioliktajam amžiui būdingo antiklerikalizmo. Po pirmojo pasaulinio karo Italijoje kilo fašistinis judėjimas, kuris daugiau orientavosi į plačias visuomenės mases. Kai 1922 metais Benito Mussolini tapo Italijos premjeru, vienas pagrindinių besiformuojančio režimo rūpesčių buvo vadinamsis Romos klausimas, tai yra santykių su Šv. Sostu suregulavimas. To reikėjo ir vidaus, ir tarptautinės

politikos tikslais, ir, pagaliau, naujam režimui reikėjo kaip nors gražiai pasirodyti prieš pasaulio bendruomenę.

Taigi, trečiojo dešimtmečio viduryje buvo pradėtos slaptos derybos, kuriose Šv. Sostui atstovavo jėzuitas kunigas Pietro Tacchi Venturi. Kai iš pradžių neoficialiuose, vėliau viešuose derybų susitikimuose buvo suderintos visos naujųjų Italijos ir Šv. Sosto santykių derybos beliko naują statusą įtvirtinti atitinkamu juridiniu aktu. Tas aktas buvo 1929 metų vasario 11 dieną pasirašytos vadinamosios Laterano sutartys. Jos vadinamos "Laterano sutartimis" dėl to, kad pasirašymas įvyko Romos vyškupijos kurijos rūmuose, prie Šv. Jono bazilikos Laterane. Jos vadinamos daugiskaita, nes buvo pasirašytas ne vienas, bet iš karto keli susitarimai.

Popiežiaus Pijaus XI-ojo vardu susitarimus pasirašė tuometinis Popiežiaus valstybės sekretorius kardinolas Pietro Gasparri, Italijos karaliaus Viktoro Emanuelio vardu - Italijos vyriausybės premjeras Benito Mussolini. Pagrindes sutartimi buvo išspręstas vadinamasis "Romos klausimas", tai yra sureguliuoti Italijos karalystės ir Šv. Sosto santykiai. Popiežius atsisakė pretenzijų į žemes, kurios iki Italijos suvienijimo priklausė bažnytinei valstybei. Italija pripažino ekstraterritorialumo statusą Vatikaniui, kuris nuo to laiko oficialiai vadinamas Vatikano Miesto valstybe. Šitaip formaliai gimė ekstraterritorialumo statusas buvo pripažintas keletui Romoje esančių bažnytinių pastatų, bei Popiežiaus vasaros rezidencijai Castelgandolfo miestelyje netoli Romos. Buvo taip pat užmegzti dvišaliai diplomatiniai santykiai. Pasirašyta diplomatinė konvencija, pagal kurią prie Šv. Sosto akredituotiems diplomatomas Italijos valstybė pripažįsta neliečiamumą ir visas diplomatinės privilegijas. Buvo taip pat pasirašyta finansinė konvencija. Čia verta priminti, kad tuoj po Romos užėmimo, 1871 metais Italijos valdžia siūlė Šv. Sostui piniginę kompensaciją, kurios Popiežius Pijus IX atsisakė. Dabar, su kitomis Laterano sutartimis pasirašytoje finansinėje konvencijoje buvo nustatyta, kad Italija prisidės prie Vatikano miesto valstybės išlaikymo. Be to, nuspręsta, jog Vatikano valiutinis vienetas bus Italijos lira, tačiau Vatikanas turės teisę kalti monetas su Popiežiaus herbu ir atvaizdu. Tą pačią dieną buvo pasirašytas konkordatas dėl Italijos Bažnyčios padėties. Laterano sutarčių pasirašymas taip pat sudarė sąlygas Šventajam Sostui Vatikano teritorijoje įkurti savo radiją. Popiežius Pijus IX pakvietė patį radijo išradėją Guglielmo Marconi, kad jis įrengtų naująjį radiją. Ją praėjus lygiai dvejimms metams po Laterano sutarčių pasirašymo inaugurovo Popiežius Pijus XI-sis. Pirmoji transliacija iš Vatikano buvo perduota 1931 metų vasario 12-ąją. Tai buvo paties Popiežiaus Pijaus XI-ojo kalba.

Dar galime pridurti, kad Vatikano radijo pirmoji laida lietuvių kalba buvo transliuota 1940 metų lapkričio 27-ąją. O nuo 1946-ųjų birželio 8-osios Vatikano radijo laidos transliuojamos reguliariai.

LRTV

## ADELAIDĖ

## Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Visuotinis Metinis Susirinkimas

Susirinkimas vyko 2000 m. sausio 16 d. Liet. Kat. Centre, klebono svetainėje, po 11 val. šv. Mišių ir pietų.

Buvo labai karšta diena - 39 Celsius. Džiaugėmės, kad susirinko 17-lika Dr-jos narių.

Valdybos pirmininkė Salomėja Vasiliauskienė padėjo susirinkusiom. Pakvietė kun. Dvasios Vadą sukalbėti malda, pirmininkauti - Teresę Gasiūnienę, sekretoriauti - Saulenę Pusdešrienę.

Susirinkimo pirm. T.Gasiūnienė pasveikino susirinkimą "Garbė Jėzui Kristui", padėjo už pasitikėjimą, palinkėjo, kad susirinkimas būtų darbingas ir sklandus.

Pasiūlyta ir plovimu išrinkta Mandatų komisija: A.Urnevičienė ir B.Morkūnienė.

Susirinkimo pirm. paskaitė susirinkimo darbotvarkę. Plojimu priimta.

Pereitų metų susirinkimo protokolą perskaitė buvusi susirinkimo sekretorė Rusnė Kubilienė. Pirm. pasakė - išsamus, priminė viską, kas buvo. Plojimu priimtas.

Dvasios Vadas kun. Juozas Petraitis tarė žodį.

Susirinkimas neįvyko laiku, bet gerai, vyksta vėliau. Ačiū už nuveiktus darbus, už pietų suruošimą sekmadieniais. Tai nelengva problema, bet manau, kad pajėgsime, nes Parapijos veikia dėl to sumenkėja. Linki, kad susirinkimas praėtų ko geriausiai.

Draugijos šūkis "Tiesa ir Meilė" - tai yra Dievas. Žmogus yra silpnas, todėl reikia patikrinti savo ištikimybę Dievui - meilę Dievui ir artimui. Kaip tik šiandien - užbaigiant darbo metus ir žengiant į naujuosius, mums tiktų patikrinti savo ištikimybę Dievui. Ir Kristus buvo gundomas, o mes silpni žmonės nuolat esame gundomi šėtono įvairiais būdais: gėrimais, lošimais, kartais draugai ir aplinka, tai vis pagundos. Bet mums reikia sekti, kas yra gera, kas tinka šviesesnei Tėvynės ateičiai, ko ragina Bažnyčia. Reikia vykdyti gailėstingumo darbus, tada sulauksime ir mes gailėstingumo iš Dievo.

Ragino ir dabar pasimelsti už žuvusį Robertą Sabeckį ir jo motiną skausme. Tai mūsų visų nelaimė - užjauksime liūdinčius.

Susirinkimo pirm. padėjo Dvasios Vadui už prasmingą žodį.

**Valdybos pirmininkė Salomėja Vasiliauskienė** patiekė Draugijos veiklos pranešimą 1998-9 metų bėgyje.

Draugijos valdyba susidedanti iš 7-nių narių dirbo vieningai ir su pasiaukojimu:

Pirmininkė ir pietų organizatorė - Salomėja Vasiliauskienė, sekretorė - Saulenė Pusdešrienė, Išdininkė ir maldos organizatorė - Teresė Gasiūnienė, Parengiamoms - Birutė Budrienė, Parapijos - Jovita Vosylienė, Bažnyčios puošėja - Stefa Čipliesnė, Draugijos turto globėja - Elena Baltutienė.

Šalia valdybos padėjėjos: Ligonių lankytoja - Judita Nekrošienė ir vėliau prisidėjo, Vingra Rupinskienė; Bažnytinių rūbų ir altoriaus prižiūrėtoja - Pranė

Horakienė; Švaros palaikytoja - Stasė Bardauskienė. Vėliau jai pasitraukus dėl sveikatos, darbą perėmė Genė ir Liudas Kazlauskai.

Reikalui esant kviečiame į pagalbą Draugijos nares.

Vėlinėse papuošta ir pasimelsta prie mūsų gerb. mirusių kunigų kapų. Klebonas pravedė maldas, giesmes. Gėles 1998 m. aukėjo Kubilių šeima, 1999 m. Ramona Kubilienė.

Kūčias 1998 m., kaip visada Draugija paruošė Parapijoje, bet 1999 m. nepajėgė paruošti Kūčių Parapijoje. Pasisūlė ir paruošė Kūčias Petras Andriajaitis su šeiminkėm Lietuvių Namuose.

Buvo suruošta 8-nerios šermenys ir 3-jos ketvirtinės. Netekome 2-jų, buvusių labai veiklių Dr-jos narių - Marijos Intienės ir Jadvygos Janilionienės. Mirusias nares prisiminė tylos minute ir sukalbėjome "Amžiną Atilį".

Kai Parapijos Taryba prašė pagalbos, visada padėjome. Buvo atvykęs Marijonų Generalas Adam Boniecki ir Father Mark Garrow, kurie buvo apsisotę pas kleboną. Juos prižiūrėjome, kiek galėjome. Džiaugėmės, kai pranešė, kad pas mus Adelaidėje palieka mūsų kleboną - kun. Juozą Petraitį. Tai pranešė per šv.Mišias, kuriose parapijiečiai parodė lietuvi kunigo reikalingumą nuostabiai gausiu dalyvavimu šv. Mišiose. Taip pat rūpinomės ir Rekolekcijų vedėju kun. Kazimieru Ambrasu S.J. Jam būnant Adelaidėje ir klausėmės jo jautrių pamokslų.

Šv.Velykų šventėme prie suneštinio Velykų stalo. Dalyvavo ir mūsų svečias kun. Kazimieras Ambrasas ir mūsų klebonas kun. Juozas Petraitis, kas galėjo atėjo su šeimomis. Mėginome margučių stiprumą, ridenome margučius. Buvo linksma, šeimyniška nuotaika.

Su Parapijos Taryba pasidalinę, su V.Janulio pagalba vėliavų pakėlimo aikštelėje pasodinome baltų rožių krūmelius.

Melbourn Liet. Kat. Moterų Dr-jos pirmininkei prašant, globojome dr. Birutę Žemaitytę. Dėka klebono rūpestingumo, dr. Birutė buvo apsisotėjusi parapijos atsilankančių kunigų kambaryje. Priėmė ją su visu nuoširdumu: suruošėme susipažinimo Dr-jos pabendravimą, "Tėviškės Aidių" popietėje kalbėjo visiems parapijiečiams. Išlydėjome po Valdybos paruoštų pietų. Dr. Birutė išsakė savo nuostabius reanimacijos darbus, paliko gilių minčių.

Lankėsi ir iš Lietuvos atvykęs kun. Gintaras Vitkus S.J., atlikęs terciaļą Sydney. Ir jį globojome - paruošėme priėmimą, pietus, išleistuves. Jo kalbos mums paliko daug gėrio.

Tautos ir Parapijos šventėse su Draugijos vėliava, taut. rūbais, pakeliant vėliavas dalyvavome Liet. Kat. Centre ir šv.Kazimiero bažnyčioje. Taip pat tautiniais rūbais pasipuošusios dalyvavome šv. Mergelės Marijos garbei ruošiamoje procesijoje.

Dėka Vytauto Venciaus ir "Vaidilos" teatro suruošėme 39-tą "Šiupinį". Teatru ruošiant teatro kambario atidarymą L.K. Centre, paruošėme užkandėlį.

Klebono gimimo dienoje

paruošėme pusrytėlį, pasveikinome, įteikėme dovanėlę. Mūsų Parapijos salėje vykusio Zonos Kunigų pasitarime davėme vakarienę. Tarybos posėdžiuose dvi Draugijos Valdybos narės dalyvavo lygiomis teisėmis su Tarybos nariais.

Rugpjūčio 15 d. šventėme Draugijos šventę. Paruošėme Šventąją Valandą su išstatytu Švenčiausiuoju, su Rožinio malda ir skaitymais iš "Marijos Litanijos". Klebonas pašventino žalumynėlius, kuriuos išdalinome po šv. Mišių.

Ligonių lankytojos prieš Kalėdas aplankė ligonius su dovanėle. Buvo dar du Dr-jos narių pabendravimai: tai vienas prieš atvykstant dr. Žemaitytei ir antras prieškalėdinis su dovanėle Dr-jos narėms. Advento sekmadieniais platinome Kūčių plotkeles.

Dėkojo pirmininkė gerb. klebonui už dvasinius patarnavimus, vald. narėms už gražų bendradarbiavimą, šalia valdybos dirbančioms už nuoširdų darbą, Dr-jos narėms už pagalbą ir pinigines aukas.

Plojome V-bos pirmininkei už visų metų rūpestį ir darbą. Susirinkimo pirmininkė už pranešimą nuoširdžiai dėkojo.

**Išdininkės - Teresės Gasiūnienės pranešimas**

Paskaitė Adel.Liet. Kat. Mot. Draugijos Kasos Apykaitą nuo 1998.8.23 iki 1999.8.22.

Aiškiai išdėstė ir skyrium dar pridėjo smulkias išlaidas.

Iš jos apyskaitos sužinojome, kad šmet paremta Lietuvoje: Tremtinių Fondas, Švč.Mergelės Marijos Nepaliamojamos Pagalbos Šv. Pranciškaus Seserų Kongregacija Klaipėdoje, Telšių Seminarija, Jezučių Gimnazija Kaune.

Pas mus Australijoje - "Tėviškės Aidai". Adelaidėje - Liet. Radio Valanda, čia rekolekcijas pravedęs kun. K.Ambrasas S.J., duota auka badaujantiems.

Dar gerai išsivertėme ir kasoje šis tas paliko ateinančioms metams. Nuoširdiai plojome.

**Revizijos Komisija A.Kaminskienė ir Z.Vencienė.**

Protokolą paskaitė Z.Vencienė. Knygas patikrinus rado, kad kasa vedama tvarkingai ir pinigai atitinka su banko knygutėmis. Plojimu priimta. Susirinkimo pirmininkė padėjo.

**Maldos organizatorė - T.Gasiūnienė** pasakė, kad sekmadienių rožinio maldos pravedimai nesudaro sunkumų, yra užtenkamai pravedančių, bet prašė prisidėti ir naujų, bus dar geriau.

Sunkiau su pirmųjų sekmadienių skaitymu, beliko tik kelios skaitytojos, bet dar kol kas šiaip taip išsiverčia, ragino prisidėti prie pirmųjų sekmadienių skaitymų 11 val. šv.Mišiose.

Dėkojo visoms ir prašė dar uoliau rinktis Rožinio maldas. Nuoširdžiai plojome.

**Bažnyčios puošėja - Stefa Čipliesnė** labai gražiai ir atvirai pasisakė: jeigu plosite, jeigu patinka, tai lieku tam darbui, jeigu ne - išėinu. Labai plojome Stefutei už nuoširdų, kūrybingą bažnyčios puošimą.

**Bažnyt.rūbų tvarkytoja - Pranė Horakienė** pasakė, kad atrodo klebonas patenkintas, vis padėjo, tai pasilieka šiame darbe. Tik prieš atvykstant vyskupui rekolekcijas praversti reiktų kaip patvarkyti. Ji kuriam laikui išvyks, tai reikės pavaduotojos. Dėkojome, kad pasilieka pareigose. Dėkojo susirinkimo pirmininkė.

**Ligonių lankytojos.** Paskaitė Judita Nekrošienė. Judita aplankė 57-nis kartus, Vingra, dar neseniai pradėjusi, 16 kartų. Tai labai didelis darbas. Nuoširdžiai plojome. Pirmininkė dėkojo.

**Pietų organizatorė tai mūsų pirmininkė Salomėja Vasiliauskienė.** Sakė: organizavimas palyginti su pernai metais, cina gana gerai. Čia šį darbą daugumoje atlieka lietuvaitės iš Lietuvos, o kai jų nelieta, mūsų pirmininkė su dukrele besišypsodamos jau prie pietų lango - vis gelbsti padėti. Labai plojome net iš kelių kartų, nes tai tikrai sunki pareiga, o pietūs Parapijoje labai reikalingi - sakė susirinkimo pirmininkė.

Iš pranešimo sužinojome, kad Dr-jos valdyba pietus ruošė tris kartus: Verbų sekmadienį Lietuvos Bažnyčiai ir badaujantiems parenti, "Šiupinio" proga ir "Tėviškės Aidams" parenti. Šv.Kazimiero Bažnytinius Choras gamino vieną kartą.

Prieš valdybos rinkimus susirinkimo pirmininkė pakvietė valdybos pirmininkę tarti žodį. Vald. Pirmininkė pasakė, kad valdyba atsistatydina, bet kandidatuoja. Prašė, kad į valdybą naujos narės bent kelios, jau labai reiktų. Siūlius, bet neatsiradus kandidačių, kas ryžtųsi į valdybą, pasiliko toji pati valdyba. Susirinkimo pirmininkė pasakė: jeigu buvusi valdyba sutinka ir susirinkimas priima, tai dirbsime. Bet kitiems metams Draugijos narės apsigalvokite ir organizuokitės, nes mūsų valdyba jau daugiau į valdybą neisime, nes nepajėgsime. Buvusi valdyba perrinkta plojimu.

Revizijos Komisija pasiūlyta ir plojimu išrinkta: Zena Vencienė, Uršulė Jucienė ir Anelė Urnevičienė.

Susirinkimo pirmininkė lėtai ir įdėmiai perskaitė ateinančių metų veiklos planą, kuris priimtas plojimu.

Klausimuose ir sumanymuose kalbėjome dėl visuot. Susirinkimo naujos datos. Ruošėjoms nepatogi data, bet dauguma pasisakė už sausio mėnesį, Valdybai pavesta nustatyti tikslią datą.

Šnekėjome apie veiklos metų plane užsimitą mūsų Draugijos veiklos 40-dešimtmetį. Pavesta jį organizuoti Dr-jos Valdybai. Susirinkimo pirmininkė pridėjo, kad bus prašoma pagalba ruošoje ir Draugijos narių. Plojimu Dr-jos narės sutiko.

Naujų Metų dienoje sausio 1 d. Adelaidės šv.Ksavero katedroje buvo iškilmingai atšvėsta 2000-tūkstantųjų Metų Jubiliejus ir Adelaidės Arkivyskupo Leonard Faulkner 50 metų Kunigystės Jubiliejus. Ta proga buvo pakviesta parapijų ir tautybių atstovai. Lietuvių Parapiją atstovavo Z.V.Venciai. Prisiminimui visiems atstovams įteikta paveikslas, kurį Z.Vencienė įrėmimo ir perdavė Draugijai.

(Nukelta į 7-tą psl.)

## IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

### Melbournas

**Sekmadienį, vasario mėn. 27 d.** buvo iškilmingos Vasario 16-tosios minėjimo pamaldos. Šv. Mišias koncelebravo svečias iš Lietuvos kun. Kęstutis Ralyš, Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės klebonas M. Sierakowski ir mūsų kun. J. Petrauskas. Pamokslą sakė svečias iš Lietuvos. Gražiai giedojo Parapijos bažnytinis choras, vad. Z. Prašmutaitė. Visos organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Buvo daug žmonių. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

**Gvyvojo Rožančiaus kovo mėnesio intencija:** "Kad šv. Kazimiero užtarimu lietuvių jaunimas aukotųsi Dievo ir tautos vėliavoms." ir tautos vėliavoms."

### PRANEŠIMAS PENSININKAMS

Melbourno Pensininkų Sąjungos narių sekantis susirinkimas įvyks kovo mėn. 14 d. 11 val. ryto Lietuvių Namuose. A.S.

### PRANEŠIMAS MOTERIMS

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos narių metinis susirinkimas įvyks š.m. kovo mėn. 12 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Lietuvių Namų Moterų sekcijoje.

Visos narės prašomos susirinkime dalyvauti.

Melb. Liet. Kat. Moterų D-jos Valdyba

## TALKA Information

The following interest rates apply from March 21, 2000 for all new and renewed deposits:

### Term Deposits

Account minimum \$500

12 Month	5.75%
6 month	5.0%
3 month	4.6%

On maturity, the deposit and interest may be withdrawn or transferred to other accounts.

If the client does not notify his/her intentions, the account is automatically rolled-over for another equal term at current interest rates.

Withdrawals may be made from term deposits before the maturity date. However, only 0.5% is payable on the withdrawn sum.

### At-Call Accounts

Account minimum \$10

\$5,000 +	3.5%
\$1,000 - \$4,999	2.5%
\$10 - \$999	1.5%

Lithuanian Co-Operative Credit Society "Talka" Ltd  
44 Errol St. North Melbourne Vic 3051  
Phone (03) 9328 3466

Adelaide (07) 8362 7377  
Sydney (02) 9796 8662

**TALKA**  
Better than the Bank

**A.A. Albertas Čelna**, 83 m. amžiaus, mirė š.m. vasario mėn. 25 dieną. Jis buvo ilgametis Melbourno Dainos Sambūrio choro dirigentas ir uolus bažnyčios lankytojas. Palaidotas kovo mėn. 1 dieną.

**Kunigui ir parapijai aukojo:** 65 dol. E. Dainutienė; po 50 dol. J. Simutienė, J. Kemėza; 40 dol. G. Baltutytė; 20 dol. V. Gabrielaitis; 15 dol. M. Grigalienė.

Visi aukotojai prisieuntė ir "Tėviškės Aidų" prenumeratas. Visiems aukotojams širdingai dėkojame. **Parapijos Taryba**

## HOBARTAS

Nepriklausomybės Šventę Hobarto lietuviai paminėjo du kartus. Vasario 16-tą apie 30 lietuvių ir australų draugų susirinko prie Taikos Sienos ir sugiedojo tautos himną kol Stepas Augustavičius pakėlė mūsų trispalvę ir Rožė Vaičiulevičiūtė, apsilvikiusi tautiniais rūbais, budėjo prie vėliavos stulpo. Pirmininkas Tarvydas supažindino susirinkusius su Sauerweino žodžiais "Lietuviais esame mes gimę, lietuviams turime ir būt!" ir jų galimą reikšmę dabartinėje Lietuvos padėtyje.

Bendruomenės minėjimas įvyko Vasario 19-tą pas p.p. Šikšnius. Mūsų istorikas Endrius Jankus skaitė paskaitą apie vėliavų reikšmę ir išsivystymą dabartinių Lietuvos vėliavų. Jo žodžiai buvo maloniai priimti dvidešimt aštuonių Hobarto bendruomenės narių ir vienos svetės iš Launceston: Juzefos Lazdauskienės.

Ta pačia proga buvo dvimetinis visuotinis susirinkimas. Pagal ALB statutą, pravedėme rinkimus. Į naują komitetą įeina Ramūnas Tarvydas (pirmininkas), Loreta Eskirtienė (sekretorė), ir Juozas Paškevičius (kasininkas). Sekretorius iki dabar, Stepas Augustavičius pasitraukė iš pareigų dėl sveikatos. Jam įteiktas pažymėjimas, per kurį bendruomenė dėkoja už jo pasiaukojimą lietuvių tautai ir ilgametį darbą HLB valdyboje.

Dabar laukiame vyskupo Norvilos apsilankymo Tasmanijoje 13-16 balandžio. **R. Tarvydas**

## ADELAIDĖ

(Atkelta iš 6-to psl.)

Susirinkimo pirmininkė dėkojo susirinkusiom narėm už dalyvavimą susirinkime tokioje karštoje dienoje. Mes plojimu dėkojome jai už nuoširdžiai ir gražiai pravestą susirinkimą.

Susirinkimą baigėme malda ir giesme "Marija, Marija".

Prie Draugijos v-dybos paruoštos kavutės dar smagiai pasiūkejome. Atšventėme mūsų išdininkės Teresėlės Gasiūnienės gimtadienį su "Ilgiausių Metų. Valio!" su pirmininkės žodeliu ir dovanėle.

Ir vėl į darbą, Dievuli, padėkl Perrinktoji valdyba, visos pasiliko tose pačiose pareigose.

Stiprybės, sėkmės, Draugijos Globėjos Švenč. Mergelės Marijos globos. **S.P.**

Buvusiam ilgamečiui dirigentui, Garbės nariui

**A. + A. ALBERTUI ČELNAI** mirus.

Šalti ir tylūs kapai amžiams priglaus brangiausių žmogų - vyrą, tėvelį, senelį, brolių. Šią liūdesio ir skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame žmoną Renatą, sūnus, sesę Aldoną Baltrūnienę ir artimuosius. Melbourno Dainos Sambūrio choristai, dirigentė ir valdyba

**A. + A. ALBERTUI ČELNAI**

mirus, mūsų mielą Parapijos choro choristę, jo sesutę Aldoną Baltrūnienę netekties valandoje širdingiausiai užjaučiame.

Mūsų giesmių melodijos teskamba jam Amžinybėje.

Parapijos choristai, vadovė Zita ir akompanuotoja-vargonininkė Rita

Ilgus metus dirigavusiam Melbourno Dainos Sambūrio chorui

**A. + A. ALBERTUI ČELNAI**

mirus, jo žmoną Renatą Čelniene, Dainos Sambūrio choristę, sūnus Vytautą, Petrą ir anūkus bei sesutę Aldoną Baltrūnienę sunkioje netekties valandoje nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Sambūrio choristai, dirigentė Birutė ir akompanuotojos Zita ir Rita

**A. + A. ALBERTUI ČELNAI**

mirus, širdingai užjaučiame jo mylimą žmoną Renatą, abu sūnus ir visus artimuosius. Mūsų mintys kartu su jumis netekimo valandoje.

Dr. Jonas Kunca ir žmona

## LAUKIAM NAUJŲ MOKINIŲ

Nėra abejonės, kad yra verta mokytis lietuvių kalbos. Vieni mokosi dėl savo asmeniško išsilavinimo, kiti dėl patriotinių ar kitų priežasčių. Tačiau yra ir naudos iš to mokslo - Viktorijos abiturientai, baigę svetimą kalbą, lengviau patenka į pasirinktą aukštesniojo mokslo šaką. Kaip ten bebūtų, kiekvienas lietuvis ar lietuvių kilmės asmuo turėtų domėtis savo gražia protėvių kalba.

Būtų labai gaila, jeigu nebebūtų galimybės valdiškoje mokykloje mokytis lietuvių kalbos, kas šiuo metu Melburne rimtai grėsia. Melburno lietuvių kalbos

kursai šiais metais stovi tikroje krizėje. Labai trūksta mokinių! Iki vasario mėnesio pabaigos nesurinkus reikiamam skaičiui, bent viena klasė bus uždaryta. Tad norintieji mokytis lietuvių kalbos prašomi skubiai kreiptis į mokyklos vadovybę, Victorian School of Languages, telefonas: 9416 0641. Galima ir tiesiog prisistatyti šeštadienį rytą, kur vyksta pamokos: Princes Hill College patalpose, Arnold Street, Carlton.

J.A.

Adomo Mickevičiaus

**PONAS TADAS**



Bilietai rezervuojami <http://www.orbisexpress.com.au>

Filmas rodomas sekančiuose teatruose:

**Melbourne Alexander Theatre** (Monash universitetas) kovo mėn. 19 d. sekmadienį, 10:30 val. ryto, 2 val. p.p. ir 5:30 val. p.p.

**Melbourne Trak Cinema**, 445 Toorak Road, Toorak kovo mėn. 26 d. sekmadienį, 10:30 val. ryto, 2 val. p.p. ir 5:30 val. p.p.

Bilietai iš anksto gaunami: Polonia Book Shop 9650 7733 ir Uncle's Deli - 9793 0135

## Laiškas iš Lietuvos brangiems tautiečiams

Mes iš Kauno apskrities, 1999 03 09 įkūrę sergančių išsėtine skleroze (sclerotic multiplex) draugiją "OREMUS". Mūsų draugijos centras yra Kaune.

Išsėtinė sklerozė - tai centrinę nervų sistemą žalojanti ir progresuojanti liga. Šiuo metu dar nėra žinoma, kas sukelia šią ligą, neatrastas būdas ją išgydyti. Kadangi liga užklumpa jaunas, 20-30 metų sulaukusius žmones, jie nėra tam pasiruošę nei moraliai, nei materialiai. Mūsų draugijoje yra 150 narių sergančių šia liga. Jie įvairaus amžiaus, įvairių profesijų žmonės su aukštuoju ir aukštesniuju išsilavinimu. Tai inžinieriai, pedagogai, meno žmonės, norintys pagal savo galimybes būti naudingais šeimai, artimiesiems ir visuomenei. Mūsų draugijos tikslas ne tik padėti šia liga sergantiems - sunkiai judantiems ar prikaustytiems prie lovos ligoniams, bet ir tiems, kurie dar yra pajėgūs dirbti protinį bei fizinį, sėdimą darbą.

Norėtume turėti savo leidybinę-spaudos grupę, kuri redaguotų ir spausdintų bukletus ir reklaminius spaudinius, savo kūrybos atvirukus, sveikinimus bei leistų informacinę literatūrą, kurios mums labai trūksta. Tokiu būdu galėtume užsibrėžti mūsų draugijos ir jos narių išlaikymui.

Mūsų draugijos pirmieji veiklos metai yra gana sunkūs. Mes ne tik neturime pastovių patalpų, transporto - ligonių pervežimui, organizacinės technikos (kompiuterių, fakso, kopijavimo aparato ir kt.), bet ir labai trūksta rėmėjų. Nežiūrint į tai, gydytojams ir geros valios žmonėms padedant, organizuojame ir pravedame kineziterapijos, slaugos ir psichologinės pagalbos užsiėmimus su ligoniais ir juos slaugančiais šeimos nariais. Tačiau užsiėmimai vyksta gana primityviai, kadangi neturime metodinės medžiagos, reikiamų treniruoklių ar kitokių priemonių, reikalingų kineziterapijai. Draugija parengė, savo veiklos iki 2004 metų,

programą "Mes taip pat visuomenė", kurioje numatė savo veiklos kryptis ir tikslus šiam laikotarpiui. Programos pagrindu parengėme veiklos kryptis 2000 metams. 2000 metais mes vykdysime keturis atskirus projektus:

1. "Psichologinės pagalbos sergantiems IS" projektas.
2. "SerGANČIŲ IS žmonių slaugos ir globos" projektas.
3. "Metodinės medžiagos paruošimo" projektas.
4. "SerGANČIŲ IS reabilitacijos namuose" projektas.

Vykdydami savo parengtus projektus daug pagalbos tikimės sulaukti iš verslininkų, Savivaldybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų geros valios žmonių.

Mus, dar stipresnius, ilgai lydi skausmas širdyse, kai tenka lankyti vienišus, dėl negalios vyrų, žmonių ar vaikų paliktus likimo valiai ligonius, vos galą su galu suduriančius su savo skurdžia pensija. O dar kitos ligos, kurioms gydyti reikalingi vienoki ar kitoki, brangiai kainuojantys vaistai, higienos reikmenys. Baisi naviltis glūdi tuose ligoniuose ir tada lieka vienintelis pagalbininkas mūsų draugija "OREMUS".

Taigi, brangūs tautiečiai, nenorime būti jums įkyrūs savo bėdomis, negalia ir skurdu, tikrai laukiame jūsų dėmesio, palaikant mus žiniomis, moraliai ir materialiai, suteikiant viltį, kad mes taip pat esame visuomenė.

Nuoširdus ačiū gerbiama redakcijai, tiems žmonėms, kurie susidomės ir parems mus.

Mūsų draugijos valiutinė sąskaita: Sąskaita Nr. 120070307, AB bankas Hermis Kauno filialas, Banko kodas 260101732.

Mūsų draugijos einamoji sąskaita litais: Sąskaita Nr. 24700032. AB bankas Hermis Kauno filialas, Banko kodas 260101732.

Su nuoširdžia pagarba.

Draugijos "OREMUS" taryba

### PRANEŠIMAS MELBOURNO MOTERIMS

Kovo mėn. 26 dieną, sekmadienį, 1 val. p.p. Melbourne Socialinės Globos Moterų D-ja šaukia savo metinį susirinkimą Moterų Seklyčioje, Lietuvių Namuose. Programoje metų darbo ataskaita ir naujos Valdybos rinkimai.

Kviečiamos narės ir prijauciančios. Po susirinkimo suneštinė kavutė.

Laukiame!

Melb. Soc. Globos Moterų D-ja

### ŠYPSENOS

#### Popiežius ligoninėje

Kartą popiežius Jonas XXIII aplankė Šventosios Dvasios ligoninę, patikėtą vienos moterų vienuolijos globai. Motina vyresnioji prisistatė jam sakydama:

- Jūsų Šventenybe, esu Šventosios Dvasios vyresnioji.

- Turiu pasakyti, kad jums teko didelė garbė, - atsakė šyptelėjęs popiežius, - o aš esu tik Jėzaus Kristaus įpėdinis.

#### Sportuojantis kardinolas

Kardinolas Voityla mėgo slidinėti sportiškai apsirengęs.

Kartą, pavargęs po ilgo slidinėjimo, užėjo pas vieną pasiturintį kalnų sodybos šeimininką paprašyti pieno. Tasai įdėmiai stebėjo svečią, paskui smalsiai paklausė:

- O iš kur tamsta?

- Iš Krokvos, - atsakė Kardinolas.

- O kas jūs toks? - domėjosi toliau kalnietis.

- Kardinolas, - nusišypsojo slidininkas.

Kalnietis, suklaidintas pasaulietinio apdaro, taipogi matęs kaip puikiai jo svečias slidinėja, nė akimirksnio negalėjo patikėti, kad tai gali būti toks aukštas dvasininkas. Nepasitikėdamas pakraipė galvą ir tarė:

- Tamsta toks kardinolas, kaip aš popiežius.

## SVEIKI GYVI!

Vladas VIJEIKIS

Senais gerais laikais, kada nebuvo televizijos, kompiuterio, o interneto net vardas nebuvo žinomas, gyvenimas buvo daug paprastesnis, lengvesnis ir gal net malonesnis. Lietuvos kaime, moterėlė apsilonkusi pas kaimynę, dar per slenkstį žengdama, sakydavo

- Garbe Jėzui Kristui.

- Per amžių amžius, - atsakydavo užkalbintoji. Ir tada prasidėdavo įprastinė kalba ir kasdieniniai rūpimi klausimai: kurią vištą leis perėti, ar piemu tinkamai atlika savo pareigas, kuri mergina pastebėta, kad "laukiasi" ir kas toks, kuris prie to "laukimo" prisidėjo. Pavasarį aptariami daržai, mainikaujama burokų ar kopūstų sėklomis. Taip būdavo kaime. Mieste, žinoma, šilkais šnabždančiai damai nepritikdavo senoviškai sveikintis, tad užtekdavo "sveiki gyvi". Ir pokalbių temos būdavo labai skirtingos: koks kremas geriausiai sumažina veido raukšles, kokią suknią vilkėjo ministerio žmona paskutiniame Spaudos baliuje, koks aukštas valdininkas buvo užtiktas su sekretore ant kelių.

Dabar Amerikoje pasveikinimas pasikeitė iš pagrindų. Čia sakoma:

- How do you do?

arba:

- How are you?

Tradiciškai reikia atsakyti:

- Very good.

arba:

- Dandy.

Niekas nelaukia atsakymo, kaip tau tikrai einasi. O jeigu imsi pasakotis savo bėdas, kurių paprastai netrūksta, tai pamany, kad tavo galvoje makaronai susiraižgė.

Lenkai klausia:

- Jak sie maś? (Kaip turi?)

Atsakymo niekas nelaukia, nes kaip gali atsakyti, ką turi. Nejaugi imsi vardinti baldus, banko sąskaitą ir aplamai judamą ir nejudomą turtą? Tad atsakymas į tokį pasveikinimą labai trumpas:

- Dobrze (gerai).

Rusai klausia:

- Kak paživajete? (Kaip gyvuojate)

### Kardinolas ir žurnalistas

Netrukus po kardinolo Karolio Voitylos išrinkimo į Petro Sostą vienas žurnalistas jo paklausė, ar jis ir toliau slidinės.

- To man tikriausiai neleis, - nusišypsojęs atsakė Šventasis Tėvas.

Tada niekas iš tai girdėjusių į tai nekreipė dėmesio. Vėliau atsitiko, kad vienas italų slidininkas Šventajam Tėvui padovanojo gražias slides.

Jonas Paulius II susiėmė už galvos ir juokaudamas tarė:

- "Ir nevesk mūsų į pagundą",

nes dar patrauksiu į pakalnę, ir kas bus? Nauja konklava!

### Laimingi

Susitikęs gatvėje girtą savo parapijietį, klebonas sako:

- Vakar buvau laimingas susitikęs jus visiškai blaivų, o šiandien...

- Ne visuomet, klebone, visiems būti laimingiems. Vakar jūs buvote laimingas, šiandien aš...



Gana logiškas ir gyvenimiškas klausimas, bet nejaugi pradėsi pasakoti apie savo ligas, skrybybas ir kitokius gyvenimo nutikimus, kurių apščiai kiekvienas turime.

Dauguma sako:

- Sveikas, gyvas.

Ne visiškai logiškas kreipimasis, nes jeigu sveikas, tai ir gyvas. Daug realiau būtų sakyti: gyvas sveikas. Bet sunku pakeisti metų metais jaugusią tradiciją.

Kaži kada "piknike" teko nugirsti tokį pasveikinimą:

- Sveikas gyvas, Petrai. O aš

maniau, kad tu - jau miręs.

- Beveik dar gyvas.

Abu bičiuliai nukiūtino prie baro išsiaiškinti, kuris - gyvas, o kuris - jau beveik miręs.

X X X X X X X

Dar kalbant apie senus gerus laikus, prisimena atlaidai. Mažai pramogų turinčiam kaimiečiui čia buvo ir teatras, ir opera. Dar šiandien mano atminimuose skamba arklų žvangimas, garsios kalbos. Štai girdi garsų šūksnį.

- Sveikas, Anuprai! Tu, rupūžė, tai senai bemačiau, - šūkteli bičiulis ir abu pasuka į čia pat labai patogiai esančią karčiamą, kad artimiaus vienas kitą pamatytų.

Labai gerai girdėti pirklių šauksmai:

- Atšilo oras, atpigo tavoras!

Visai tai atlaidinei operai labai sklandžiai pritaria ubagų choras.

Praeivis įmeta varioką ir sako:

- Pasimelsk už mano brolio

Nikodemo dūšią.

- Gaspadoriau, pridėk dar varioką. Turiu tokią maldą, kad dūšią išvilks už kojų ne tik iš čyščiaus, bet ir iš peklos.

Gaspadorius pagalvoja. Tas Nikodemas tikrai buvo velnių priėdęs, tad jam reikia specialios maldos. Įmeta dar vieną varioką. Ir taip variokų prisirinkę ubagai pakelia savo balių.

Pasigirsta jau ne šventos giesmės, dūšias iš čyščiaus vaduojančios, bet ir linksmesnės.

Neduok kruopų - išbarstysiu

Neduok duonos - ištrupinsiu.

Duok lašinių didį šmotą,

Gausi nog Dieva zaplotą.

Ir kodėl prisiminiau atlaidų šauksmus, ubagus? Mat išgirdau žinią iš Lietuvos, kad vėl rengiamas Vienos balius. Ir tyčia, ar netyčia, ar tik toks sutapimas, kad tuo pačiu laiku rengiamas ir ubagų balius.

Teko girdėti, kad pernai ubagų balius dalyviai norėjo susijungti su Vienos baliu, bet policija neleido. Neteko girdėti, kad Vienos balius dalyviai būtų veržęsi į ubagų balių.

"Dirva"

## LIETUVOS VĒLIAVA

(Atkelta iš 5-to psl.)

trispalvės buvo pakeista raudona vėliava ir kairiame viršutiniame kampe buvo užrašas aukso raidėmis "Lietuvos T.S.R."; tokios pat spalvos pridėtas pjautuvais ir kūjis. Nuo 1953 m. liepos 19 d. turėjome raudonos, baltos, žalios spalvos vėliavą, o lapkričio 18 d. 1988 metais, trispalvė įteisinta kaip mūsų respublikos vėliava.

Endrius Jankus